

Sygn. akt III AUa 527/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska
Sędziowie:	SSA Marta Fidzińska - Juszcak (spr.) SSO del. Krzysztof Hejosz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **S. M.**

przeciwko **Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy S. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 lutego 2015 r. sygn. akt IV U 485/14

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 527/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 lipca 2013 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W., na podstawie art. 15b w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 r. poz. 667), w związku z otrzymaniem z IPN Informacji Nr 144180/2013 z dnia 29 maja 2013 r., ponownie ustalił wysokość emerytury S. M. od 1 sierpnia 2013 r., tj. od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym wydano decyzję, uwzględniając wynikającą z nadesłanej przez Instytut Pamięci Narodowej Informacji o przebiegu służby okoliczność, że S. M. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w okresie od 8 grudnia 1983 r. do 20 czerwca 1988r.

Kolejną decyzją z dnia 11 września 2013 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W., na podstawie powyższych przepisów, w związku z otrzymaniem z IPN ponownej Informacji o przebiegu służby Nr (...) z dnia 5 lipca 2013 r. zmieniającej okres pełnienia przez ubezpieczonego służby w organach bezpieczeństwa państwa z: „od 8 grudnia 1983 r. do 20 czerwca 1988 r.” na „od 8 grudnia 1983 r. do 31 lipca 1990 r.”, ponownie ustalił wysokość emerytury przysługującej S. M. od 1 października 2013 r., z uwzględnieniem zweryfikowanego okresu służby w organach bezpieczeństwa państwa.

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt 1 zmienił zaskarżone decyzje, w ten sposób, że, przy ustaleniu wysokości emerytury policyjnej S. M. przyjął jako datę początkową okresu służby w organach bezpieczeństwa państwa dzień 2 stycznia 1984 r.; w pkt 2 oddalił odwołania w pozostałej części, natomiast w pkt 3 zniósł między stronami koszty postępowania.

Sąd ustalił, że S. M. pełnił służbę stałą od 1 marca 1980 r. do 31 sierpnia 1998r. w Wydziale Łączności Komendy Wojewódzkiej Policji w T., w dacie zwolnienia ze służby na stanowisku młodszego asystenta. Ubezpieczony pracował tam zgodnie z wyuczonym zawodem jako technik i zajmował się naprawą sprzętu łącznościowego typu telefony, dalekopisy, centrale telefoniczne. Jego przełożonym był naczelnik wydziału łączności. W Wydziale były dwie sekcje – przewodowa i radiowa. W tej I pracował ubezpieczony.

W sierpniu 1983 r. Komendy Wojewódzkie przemianowano na Wojewódzkie Urzędy Spraw Wewnętrznych. Po tej zmianie, odwołujący wykonywała te same co uprzednio obowiązki na stanowisku technika. Czasem naprawiał sprzęt także w budynku i piętze zajmowanym przez funkcjonariuszy SB, gdzie nie było odrębnego wydziału łączności. Po 1990 r. nie rozwiązano z odwołującym stosunku służbowego. W sierpniu 1990r. S. M. złożył ślubowanie i rozpoczął pracę w Komendzie Wojewódzkiej Policji w T., kontynuując stosunek służby.

Od 8 grudnia 1983 r. do 31 lipca 1990 r. odwołujący zajmował stanowisko technika Wydziału Łączności Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T.. Jego przełożonym, podobnie, jak uprzednio, był Naczelnik Wydziału. W Wydziale Łączności pracowali technicy sekcji przewodowej, technicy sekcji radiowej i telefonistki, naczelnik i jego zastępca. Pracownicy powyższych sekcji chodzili w mundurach MO i takie mieli legitymacje służbowe. W tym okresie przełożonym Naczelnika Wydziału Łączności był zastępca komendanta do spraw SB.

Zgodnie z § 6 ust. 1 i 2 Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 144/83 Rady Ministrów z dnia 21.10.1983 r., w skład Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wchodziły Służby, w tym Służba Bezpieczeństwa (ust. 1 pkt 1) i jednostki organizacyjne, w tym Zarząd Łączności (ust. 2 pkt 35).

Stosownie do treści § 10 Zarządzenia Nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zakresu działania członków Kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Zarząd Łączności nadzorował Szef Służby Zabezpieczenia Operacyjnego, Dyrektor Generalny gen. bryg. S. S. (1).

W piśmie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 stycznia 1984 r., skierowanym do wszystkich Szefów Wojewódzkich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które podpisane zostało przez Podsekretarza Stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych gen. bryg. K. S., nadzorującego - zgodnie z § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r.- Biuro Śledcze, Biuro Organizacyjno - Prawne i Zarząd I, podano, że „zgodnie z decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8.12.1983 r.- proszę o podporządkowanie wydziału łączności do bezpośredniego nadzoru zastępcy szefa wojewódzkiego (stołecznego) urzędu spraw wewnętrznych d.s. Służby Bezpieczeństwa”. W piśmie tym uczyniono odrębną notatkę „od 02.01.1984 r.”.

Jak podano w notatce Biura Organizacyjno - Prawnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 25 czerwca 1984 r., powołując się na decyzję kierownictwa resortu spraw wewnętrznych z grudnia 1983 r. o podporządkowaniu do bezpośredniego nadzoru zastępcom szefa ds. Służby Bezpieczeństwa wydziałów łączności Wojewódzkich Urzędów Spraw Wewnętrznych, za przyjęciem takiego rozwiązania przemawiały określone warunki społeczno- polityczne kraju i potrzeby operacyjno- techniczne Służby Bezpieczeństwa. Sprawa łączności nabrała bowiem w ostatnim

czasie szczególnie ważnego znaczenia w działaniach tej służby. Pion łączności dysponuje odpowiednim potencjałem techniczno- kadrowym i stanowi legendę dla działań na zewnątrz pionów operacyjno- technicznych Służby Bezpieczeństwa (A, (...), (...), W). W notatce tej stwierdzono dalej, że biorąc powyższe pod uwagę, jak również to, że Minister Spraw Wewnętrznych wykonuje swoje zadania między innymi poprzez Służbę Bezpieczeństwa i Milicję Obywatelską, zachodzi potrzeba określenia przynależności poszczególnych jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych do Służby Bezpieczeństwa bądź Milicji Obywatelskiej. Aktualnie - dla celów ewidencyjno- etatowych- jednostki organizacyjne centrali Ministerstwa Spraw Wewnętrznych podzielone są na trzy grupy: Służbę Bezpieczeństwa MSW, jednostki organizacyjne b. KGMO oraz pozostałe jednostki centrali MSW. Zarząd Łączności podporządkowany został Szefowi Służby Zabezpieczenia Operacyjnego MSW i Szefowi Służby Bezpieczeństwa MSW. Tym samym, jednostki te znalazły się w grupach jednostek organizacyjnych MSW stricte Służby Bezpieczeństwa.

Od 2 stycznia 1984 r. Wydział Łączności, w którym pracował odwołujący, został przyporządkowany Służbie Bezpieczeństwa. Od tego też dnia (do 31 lipca 1990 r.) odwołujący pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa.

W dniu 25 czerwca 1984 r. Biuro Organizacyjno - Prawne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych rozesłało do zaopiniowania notatkę dotyczącą propozycji podziału jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na jednostki Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej. Notatkę tę otrzymało 9 członków Kierownictwa MSW i 37 kierowników jednostek organizacyjnych MSW. Z nadesłanych ogółem 38 opinii, w 19 nie przedstawiono żadnych uwag krytycznych i propozycji, zgadzając się z zawartymi w notatce stwierdzeniami. Stanowiska w sprawie nie zajęł Dyrektor Biura Kryminalnego MSW. W pozostałych 19 opiniach zawarto uwagi i propozycje. Najczęściej zwracano uwagę na problem podziału jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na jednostki SB i MO, który należy rozpatrywać w kontekście podziału funkcjonariuszy: na funkcjonariuszy SB i MO w całym resorcie spraw wewnętrznych, zaznaczając, że podział jednostek jest sprawą wtórną. Wskazywano też na to, że o podziale powinien decydować przede wszystkim faktyczny zakres obowiązków oraz posiadane przeszkolenie kierunkowe. Podawano też, że o statusie (SB czy MO) jednostki organizacyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nie powinna automatycznie decydować podległość danej jednostki określonemu członkowi Kierownictwa resortu.

Zgodnie z Instrukcją w sprawie szczegółowych zasad działalności operacyjnej Służby Bezpieczeństwa, stanowiącej Załącznik do Zarządzenia Nr 00102 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 grudnia 1989 r., jednostkami operacyjnymi Służby Bezpieczeństwa MSW były między innymi komórki organizacyjne (stanowiska) WUSW (SUSWo i RUSW (równorzędne), a jednostkami operacyjno- technicznymi Departament Techniki, Biura A, (...) i C oraz odpowiadające im komórki organizacyjne w WUSW ((...)).

Stosownie do treści § 1 Zarządzenia Nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, Służba Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i w Wojewódzkich Urzędach Spraw Wewnętrznych ((...)) zaprzestała działalności. Funkcjonariusze byłej Służby Bezpieczeństwa przejęci zostali do służby w Urzędzie Ochrony Państwa, Policji i Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Jak stanowił § 6 tego Zarządzenia, zadanie realizowane przez: Zarząd Łączności, Biuro C, Biuro (...), Departament Techniki oraz ich ogniwa terenowe, a także Departament PESEL pozostają niezmienione, do czasu zakończenia reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (ust. 1). Przekazanie dokumentów oraz wyposażenia technicznego nastąpi z chwilą podjęcia zadań przez właściwe jednostki organizacyjne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Urzędu Ochrony Państwa, Policji lub innych instytucji państwowych (ust. 2). Zgodnie z § 9 Zarządzenia, wydanie rozkazu personalnego w sprawie zwolnienia ze służby funkcjonariuszy byłej Służby Bezpieczeństwa- poza tymi, którzy zostaną wcześniej przyjęci do służby w Urzędzie Ochrony Państwa, Policji i w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych- następuje z chwilą zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 60/87 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 października 1987 r. w sprawie przebiegu służby funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej (Dz. Urz. MSW Nr 6, poz. 16 ze zm.) (ust. 1). Tryb i warunki przyjmowania funkcjonariuszy byłej Służby Bezpieczeństwa do służby w Urzędzie Ochrony Państwa, Policji lub innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych miała określić Rada Ministrów (ust. 2).

Zarządzeniem Nr 1/90 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 czerwca 1990 r. w sprawie organizacji Komendy Głównej Policji, utworzona została Komenda Główna Policji, a w jej skład jako jednostka organizacyjna weszło Biuro Łączności (§ 1 i § 3).

W związku z uchwałą Nr 69 Rady Ministrów z dnia 27 maja 1990 r. w sprawie trybu i warunków przyjmowania byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa do służby w Urzędzie Ochrony Państwa i innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz zatrudniania ich w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (M.P. Nr 20 z 1990 r. poz. 159), Zarządzeniem Nr 51 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 czerwca 1990 r. w sprawie przeprowadzenia oceny byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, zobowiązano Departament Kadr do dostarczenia kandydatom, wymienionym w Instrukcji Przewodniczącego Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej z dnia 25 czerwca 1990 r. (za wyjątkiem funkcjonariuszy, którzy przekroczyli 55 rok życia) formularzy wniosków o przyjęcie do służby, stanowiących załącznik do Uchwały Nr 69 Rady Ministrów z dnia 27 maja 1990 r., celem wzięcia udziału w postępowaniu kwalifikacyjnym. Zgodnie z Instrukcją, za funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa zobowiązanych do poddania się postępowaniu kwalifikacyjnemu w wypadku zamiaru podjęcia służby w Urzędzie Ochrony Państwa, Policji lub Ministerstwie Spraw Wewnętrznych albo podjęcia zatrudnienia w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych uznawano się między innymi osoby, które w dniu 10 maja 1990 r. pozostawały zatrudnione w jednostce organizacyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych- Grupie operacyjno- sztabowej Szefa Służby Bezpieczeństwa. Stosownie do treści Zarządzenia Nr 53 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 lipca 1990 r., funkcjonariuszami byłej Służby Bezpieczeństwa były osoby, które pełniły służbę na stanowiskach i w jednostkach wymienionych w Instrukcji Przewodniczącego Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej z dnia 25 maja 1990 r. (§ 1). Funkcjonariusze pełniący dotąd służbę w pionie łączności nie zostali objęci postępowaniem kwalifikacyjnym i nie zostali wymienieni w Instrukcji. Odwołujący nie został objęty postępowaniem kwalifikacyjnym do pracy w Urzędzie Ochrony Państwa.

W dniu 25 sierpnia 1998 r. odwołujący wystąpił do organu emerytalnego z wnioskiem o emeryturę policyjną. Decyzją z dnia 23 września 1998 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W., na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, UOP, SG, PSP i SW oraz ich rodzin (Dz. U. z 1994 r. Nr 53, poz. 214 ze zm.), przyznał wnioskodawcy emeryturę policyjną.

W dniu 27 czerwca 2013 r. do Zakładu Emerytalno- Rentowego MSW wpłynęła z Instytutu Pamięci Narodowej Informacja o przebiegu służby Nr (...) z dnia 29 maja 2013 r., dotycząca S. M.. Podano w niej, że w okresie od 8 grudnia 1983 r. do 20 czerwca 1988 r. pełnił on służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.). W dniu 30 lipca 2013 r. do Zakładu wpłynęła kolejna Informacja z Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby Nr (...) z dnia 5 lipca 2013 r., weryfikująca powyższy okres pełnienia służby w organach bezpieczeństwa przez odwołującego na okres od 8 grudnia 1983 r. do 31 lipca 1990r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, iż odwołanie wnioskodawcy jest częściowo zasadne. W tym zakresie podniósł, że w dniu 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, dalej „ustawy zaopatrzeniowej”(Dz. U. Nr 8, poz. 67 z późn. zm.) przepis art. 15b, określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz

treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 z późn. zm.). Jednocześnie odwołując się do art. 15b ust. 1 „ustawy zaopatrzeniowej” oraz art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 z późn. zm., dalej jako ustawa lustracyjna) wskazał, iż Sąd nie jest związany treścią informacji IPN zarówno co do faktów (ustalonego w tym zaświadczeniu przebiegu służby), jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów tzn. zakwalifikowania określonego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa. Mając zatem to na uwadze stwierdził, iż istota sporu sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy w okresie od 8 grudnia 1983 r. do 31 lipca 1990 r. Zarząd Łączności był instytucją centralną SB w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 i czy podlegał mu Wydział Łączności w WUSW, w której służbę pełnił odwołujący się.

Analizując usytuowanie Zarządu Łączności w spornym okresie, Sąd Okręgowy podkreślił, iż wyodrębnienie organów bezpieczeństwa w ramach MSW było dalekie od przejrzystości. Teza o włączeniu na przełomie 1983r. i 1984r. pionu łączności wraz z terenowymi komórkami (w tym Wydziałem Łączności w WUSW) do SB znajduje przede wszystkim potwierdzenie w treści § 10 zarządzenia nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zakresu działania członków Kierownictwa MSW. Ponadto w piśmie MSW z dnia 2 stycznia 1984 r., skierowanym do wszystkich Szefów Wojewódzkich Spraw Wewnętrznych, a podpisanym przez gen. bryg. K. S. widnieje adnotacja, iż „zgodnie z decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 roku - proszę o podporządkowanie wydziału łączności do bezpośredniego nadzoru zastępcy szefa wojewódzkiego (stołecznego) urzędu spraw wewnętrznych d.s. Służby Bezpieczeństwa”. Sąd zwrócił uwagę, iż okoliczność, iż decyzji z dnia 8 grudnia 1983 r. nie udało się odnaleźć, nie oznacza, że taki dokumenty w ogóle nie istniał i że nie został wydany. O istnieniu i wydaniu takiej decyzji świadczą inne dowody, w tym przede wszystkim powołane już pismo podsekretarza stanu gen. bryg. K. S. (2) z 2 stycznia 1984 r., w którym wprost powołuje się na taką decyzję oraz notatka opracowana przez Biuro Organizacyjno – Prawne MSW z 25 czerwca 1984 r. W ocenie Sądu właśnie ta notatka jest kluczowym dowodem w przedmiotowej sprawie. Dokładna analiza jej treści potwierdza tezę o włączeniu pionu łączności do Służby Bezpieczeństwa i o tym, że Zarząd Łączności i Wydziały Łączności w Komendach Wojewódzkich były od 1984 r. organami bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy lustracyjnej. Z całą stanowczością Sąd pierwszej instancji zaznaczył, iż notatka ta nie jest aktem prawnym, lecz dokumentem obrazującym i odtwarzającym pewien istniejący w danym momencie stan faktyczny, dotyczący struktury organizacyjnej MSW, w tym umiejscowienia tzw. pionu łączności. W oparciu o treść tej notatki Sąd zaznaczył, iż wbrew zarzutom odwołującego się, mimo podporządkowania danej jednostki pod SB, w niektórych jednostkach pełnili nadal służbę funkcjonariusze MO. Ponadto dalsza dokładna analiza tego dokumentu sugeruje, iż skoro autor notatki dopiero postuluje uporządkowanie struktury organizacyjnej i przyporządkowanie konkretnych do jednostek do SB, to nie można twierdzić, że takie podporządkowanie pionu łączności już nastąpiło. Z jej treści wyraźnie wynika (zarówno z treści pierwszego akapitu jak i przykładu powołanego na drugiej stronie dokumentu), iż Zarząd Łączności „znalazł się” (użyto czasu przeszłego) „w grupie jednostek organizacyjnych MSW stricto Służby Bezpieczeństwa”. W świetle powyższego, możliwa była zatem sytuacja, że ubezpieczony posiadając dotychczas status funkcjonariusza milicji, faktycznie od początku 1984 r. wykonywał pracę w jednostce faktycznie podległej Służbie Bezpieczeństwa, a zatem w jednostce zaliczanej do organów bezpieczeństwa w rozumieniu art. 2. ustawy lustracyjnej. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, iż także kolejna notatka Biura organizacyjno – prawnego MSW, tj. z dnia 9 sierpnia 1984 r. potwierdza, że od początku 1984r. pion łączności został faktycznie podporządkowany SB, a ponadto skoro proponowano wprowadzenie podziału jednostek MSW według jasnych kryteriów podziału na funkcjonariuszy SB i funkcjonariuszy MO, to rzeczywisty stan faktyczny musiał być inny od postulowanego, tj. w jednostkach podległych SB służbę pełniły osoby posiadające formalny status funkcjonariusza Milicji.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż zarządzenie z dnia 10 maja 1990r „w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa”, wydane na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 129 ustawy z 6 kwietnia 1990r. „O Urzędzie Ochrony Państwa” (Dz.U nr.30 poz.180) odgrywa istotne znaczenie w świetle definicji jednostek Służby Bezpieczeństwa zawartej w art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej, zgodnie z którą jednostkami SB w rozumieniu ustawy są te jednostki MSW które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa. Sąd zwrócił uwagę, iż zarządzenie to dotyczyło w ogólności wyłącznie jednostek Służby Bezpieczeństwa, a zatem nie dotyczyło innych jednostek, niewchodzących w skład Służby Bezpieczeństwa. Przepis §1 stanowił, że SB jako służba

przestaje działać, oznacza to, że przestaje działać również Zarząd Łączności, jako jednostka SB oraz wydziały łączności jako jednostki podległe SB. Zresztą w § 6 wymieniono Zarząd Łączności i „ogniwa terenowe” co sugeruje, iż były uznawane za jednostki SB. Faktem jest również, iż wobec rozwiązania Służby Bezpieczeństwa, zadania realizowane przez dotychczasowy Zarząd Łączności i tego jednostki terenowe, nie były już realizowane w dotychczasowych strukturach, a w nowych, powstałych po transformacji. Utworzenie nowych jednostek organizacyjnych w Urzędzie Ochrony Państwa oraz Komendzie Głównej Policji, które przejęły zadania dawnego Zarządu Łączności i podległych mu terenowych jednostek organizacyjnych w ramach rozdzielenia kompetencji, o czym mowa w art. 129 ust 2 i art. 130 ustawy z 6 kwietnia 1990r o Urzędzie Ochrony państwa, nie oznacza zachowania w/w jednostek w dotychczasowym, niezmiennym stanie formalnoprawnym. Potwierdza to zatem fakt, iż wydziały łączności jako jednostki terenowe podległe SB uległy rozwiązaniu z chwilą zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, mimo że co najmniej część ich dotychczasowych zadań była nadal realizowana, ale już w nowej strukturze organizacyjno – prawnej. Sąd odwołując się do zarządzenia Komendanta Głównego Policji z dnia 15 czerwca 1990r. w sprawie organizacji Komendy Głównej Policji podniósł, iż jako jednostkę wchodzącą w skład Komendy Głównej wskazano „Biuro Łączności”. Ponadto stosownie do § 6 zarządzenia MSW z 10 maja 1990r. nie został zachowany Zarząd Łączności jako jednostka lecz wyłącznie zachowano zadania realizowane dotychczas przez Zarząd Łączności (zadania te po likwidacji Służby Bezpieczeństwa w nowej strukturze Komendy Głównej Policji zostały przejęte przez Biuro Łączności).

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż zarządzenie nr. 51 MSW z 25 czerwca 1990 r. w sprawie przeprowadzenia oceny byłych funkcjonariuszy SB wraz z instrukcją Przewodniczącego Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej nie sprzeciwia się tezie, że odwołujący pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa. Oczywistym jest, że skoro po reformie i likwidacji SB odwołujący dotychczasowe zadania wykonywał w już strukturze Policji, kontynuując dotychczasowy stosunek służbowy, nie było racjonalnego uzasadnienia, aby objęty został postępowaniem kwalifikacyjnym do pracy w (...). Warto przy tej okazji zauważyć, iż art. 150 ustawy z 6 kwietnia 1990 r. o Policji dopuszczał możliwość podjęcia służby w Policji przez funkcjonariuszy pełniących dotychczas służbę w jednostkach SB „ przy zachowaniu ciągłości zatrudnienia”.

Zważywszy, iż faktyczne podporządkowanie jednostki, w której służbę pełnił odwołujący nastąpiło w oparciu o kilka kolejno wydawanych na przełomie 1983/1984 i niepublikowanych dokumentów, w szczególności decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 r., zarządzenie MSW z 30 grudnia 1983r. oraz pisemne polecenie gen bryg. K. S. z dnia 2 stycznia 1984 r. realizujące powyższe decyzje na poziomie wojewódzkich urzędów spraw wewnętrznych, Sąd Okręgowy przyjął, iż od 2 stycznia 1984 r. odwołujący pełnił służbę w jednostce wchodzącej w skład organów bezpieczeństwa państwa. Sąd zwrócił uwagę, iż przy podpisie gen bryg. K. S. znajduje się adnotacja „od 2 stycznia 1984 r.”, dlatego datę tę przyjął za dzień faktycznego przyporządkowania Wydziału Łączności Służbie Bezpieczeństwa. Ustalenie takiej daty, nieco późniejszej niż przyjęła strona pozwana przy obliczaniu wysokości emerytury uzasadniało zmianę zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. zwrócił uwagę na specyfikę sytuacji odwołującego się, akcentując, iż z przyczyn od niego niezależnych, jednostka w której pełnił służbę (wydział łączności) została z początkiem 1984r. podporządkowana Służbie Bezpieczeństwa. Mimo, że zmiana ta daleka była od przejrzystości i nie wpłynęła na zakres i sposób wypełniania jego obowiązków służbowych, to nie można zaprzeczyć, że od 2 stycznia 1984r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 15b ustawy zaopatrzeniowej w zw. z art. 2 ustawy lustracyjnej. Sąd odwołując się do stanowiska wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 maja 2014 r., III AUa 3740/12, podkreślił, że o pełnieniu przez funkcjonariusza służby w organach bezpieczeństwa państwa nie decydują zadania jakie on wykonywał ani posiadana przez niego legitymacja służbowa lub mundur jaki został mu przydzielony. Nie jest także konieczne, dla ustalenia, czy funkcjonariusz pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, przedstawienie rozkazu personalnego o skierowaniu funkcjonariusza do takiej służby, skoro zarówno Służba Bezpieczeństwa jak i Milicja Obywatelska działały w strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a o pełnieniu służby w organie bezpieczeństwa państwa decydowały kwalifikacja i faktyczne przyporządkowanie danej jednostki jako organu bezpieczeństwa państwa.

Sąd pierwszej instancji mając na uwadze, iż od 2 stycznia 1984 r. odwołujący pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 15b ustawy zaopatrzeniowej w zw. z art. 2 ustawy lustracyjnej, uwzględnił odwołanie, oddalając je w pozostałym zakresie, jako bezzasadne, o czym orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 477¹⁴§ 1 i 2 k.p.c. O kosztach postępowania wyrzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając go w całości. Skarżący zarzucił:

- naruszenie art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r., o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 667) w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r., o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1388), poprzez ich błędną wykładnię polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, iż okres zatrudnienia od 2 stycznia 1984 r., do 31 lipca 1990 r., jest okresem pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w tych przepisach uzasadniającym obniżenie świadczenie emerytalne, w sytuacji gdy nie był nigdy funkcjonariuszem Służby Bezpieczeństwa określonym w tychże przepisach, gdyż pełnił służbę w charakterze funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej na stanowisku technika Sekcji I Wydziału Łączności Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T. stanowiącej etatowo komórkę Milicji Obywatelskiej (w/g Etatu Nr Ta/W/02/81 i akt osobowych H. K. - w aktach sprawy), co potwierdził SO w Tarnowie;

- naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 1a w zw. z art. 15b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r., o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 667 z późn. zm.) poprzez nieuwzględnienie, iż w okresie od 2 lutego 1984 r., do 31 lipca 1990 r., prawnie i formalnie pełnił służbę w charakterze funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej, jako jednostce (komórcie) Milicji Obywatelskiej, którą był Wydział Łączności Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T., a nie w charakterze funkcjonariusza organów bezpieczeństwa państwa - jak wskazał SO w Tarnowie - czyli jakoby formalnie i prawnie w charakterze funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa, czemu sprzeciwiają się zapisy aktów prawnych: ustawa z dnia 14 lipca 1983 r., o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów (Dz. U. z 1983 Nr 38, poz. 172); ustawa z dnia 31 lipca 1985 r., o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. 1985, Nr 38, poz. 181) oraz zarządzenie nr 60/87 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 października 1987 r., w sprawie przebiegu służby funkcjonariuszy SB i MO (Dz. Urz. MSW nr 6 poz. 16 z późn. zm.) - co w konsekwencji powinno skutkować naliczeniem uposażenia emerytalnego za ten okres służby na zasadach określonych w art. 15 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1a w/w ustawy;

- naruszenie art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r., o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1388), w związku z art. 2 ust. 3 tejże ustawy, poprzez błędną jego wykładnię, rozszerzając bezprawnie zamknięty katalog organów bezpieczeństwa państwa o centralną jednostkę (instytucję) Milicji Obywatelskiej, jaką miał być Zarząd Łączności MSW z terenowymi odpowiednikami (pion łączności), czyli Wydziałami Łączności w Wojewódzkich Urzędach Spraw Wewnętrznych (WUSW) i jednoosobowymi stanowiskami inspektorów ds. łączności w Rejonowych Urzędach Spraw Wewnętrznych ((...)) w latach 1984-1990, w sytuacji gdy art. 2 ust. 1 pkt 5 w sposób jednoznaczny nie dopuszcza kwalifikacji jednostek Milicji Obywatelskiej jako podmiotów ustawy, zaś uzupełniający go art. 2 ust. 3 określa w sposób wyraźny i katalogowo zamknięty - ustawowe pojęcie jednostek (centralnych i terenowych) Służby Bezpieczeństwa;

- naruszenie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r., o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1388), poprzez jego błędną wykładnię polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, że w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1990 r., w sprawie nadania statutu organizacyjnemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 49, poz. 288), nie

wymienia się Zarządu Łączności MSW, co wskazuje na likwidację tego pionu Służby Bezpieczeństwa, w sytuacji gdy on z dniem 8 grudnia 1983 r., pełnił służbę jako funkcjonariusz MO na stanowisku technika Sekcji I Wydziału Łączności Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T. i na mocy art. 149 ustawy z dn. 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 1990 Nr 38, poz. 179) nadal ją pełnił po 31 lipca 1990 r., co potwierdza uzasadnienie wyroku;

- naruszenie art. 87 ust. 1 oraz art. 93 ust. 2 Konstytucji RP z 1997 r., w zw. z art. 75 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268), poprzez zastosowanie do rozpatrzenia sprawy przepisów zarządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych:

- Nr 098/83 z dnia 30 grudnia 1983 r., Nr 051/85 z dnia 18 lipca 1985 r., Nr 041/89 z dnia 11 maja 1989 r. w sprawie zakresu działania członków kierownictwa MSW ;

- Nr 043/90 z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, które utraciły moc z dniem 30 marca 2001 r., jako wydanych bez upoważniania ustawowego przed wejściem w życie Konstytucji RP, które również nie spełniają norm konstytucyjnych określonych dla aktów wykonawczych do ustawy określonych w art. 42 ówczesnie obowiązującej Konstytucji PRL z dnia 22 lipca 1952 r. (tj. Dz. U. z 1976 r. nr 7 poz. 36).

Apelujący zarzucił także naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego w kwestii dotyczącej oceny charakteru jej służby poprzez:

- bezpodstawne przyjęcie, że organem bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu art. 2 ustawy o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, były także jednostki Milicji Obywatelskiej podległe nawet nieformalnie Służbie Bezpieczeństwa. Taki pogląd może być trafny ale do roku 1954 biorąc pod uwagę art. 2 ust. 1 pkt 4 tej ustawy. Jeżeli chodzi o lata 1984-1990 Sąd takiej bezpośredniej podległości nie wykazał, gdyż opierając się na treściach notatek i piśmie gen. S. użył ogólnikowych sformułowań zrównując nieuprawnienie nadzór z podległością, a domysły anonimowego autora pierwszej notatki z 25 czerwca 1984 r., i por. B. z drugiej notatki sumującej z 9 sierpnia 1984 r., jako mające wręcz znaczenie aktu prawnego. Nie wskazał przy tym konkretnie jakie jednostki Milicji Obywatelskiej podlegały jakiej jednostce Służby Bezpieczeństwa i na jakiej podstawie prawnej;

- błędnie przyjął, że stanowisko Szefa Służby Zabezpieczenia Operacyjnego i zastępcy Szefa WUSW d/s SB jest tożsame ze Służbą Bezpieczeństwa. W zebranych materiale dowodowym, na który powołuje się Sąd I instancji, podległości Służbie Bezpieczeństwa nie można się dopatrzeć (brak takich sformułowań) - bo w rzeczywistości nigdy jej nie było. Sąd uznał terenowe odpowiedniki Zarządu Łączności za jednostki Milicji Obywatelskiej - co wynika również z materiału dowodowego w sprawie - więc tym bardziej takiej zależności między nimi brak;

- Sąd bezpodstawnie przyjął, że Służba Zabezpieczenia Operacyjnego była Służbą Bezpieczeństwa, ponieważ żaden akt prawny nie daje podstawy do takiego sformułowania, a tym bardziej Uchwała Nr 144/83 Rady Ministrów z dnia 21 października 1983 r., w sprawie nadania statutu organizacyjnemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, jak również Zarządzenie Nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r. Również „Instrukcja w sprawie szczegółowych zasad działalności operacyjnej Służby Bezpieczeństwa” stanowiąca załącznik do zarządzenia Nr 00102 Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 grudnia 1989 r., w sprawie zasad działalności operacyjnej Służby Bezpieczeństwa (stanowi znacznik w aktach SO I instancji), w rozdziale 1 ust. 2 stanowi, cyt.: „Jednostkami operacyjno-technicznymi MSW są: Departament (...), Biura A, (...) i C oraz odpowiadające im komórki organizacyjne w WUSW ((...))”. Nie wymienia w niej (...) Zabezpieczenia Operacyjnego tylko część jej jednostek określa jako jednostki operacyjno-techniczne MSW. Zarząd Łączności MSW był instytucją centralną Milicji Obywatelskiej, a nie Służby Bezpieczeństwa - będącą jedną z 41 jednostek organizacyjnych MSW - wymieniony w § 6. ust. 2 pkt 35 statutu organizacyjnego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 144/83 Rady Ministrów z dn. 21 października 1983 r., w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Szef Służby Zabezpieczenia Operacyjnego i Służba Zabezpieczenia Operacyjnego nie stanowiły, ani instytucji centralnej SB lub MO. ani jednostki centralnej SB lub MO.

W skład Służby Zabezpieczenia Operacyjnego wchodziły jednostki SB (biura: B, C, W i departament T) i jednostki MO (PESEL i Zarząd Łączności). O statusie jednostki decydował tzw. „Etat jednostki”, a nie nadzór służbowy. Służba Zabezpieczenia Operacyjnego jak i inne służby wymienione w § 6, ust. 1 pkt 1-8 wyżej wymienionego statutu stanowiły tzw. formacje taktyczne ministerstwa (na wzór wojskowy), a właściwie ogólnozadaniowe, skupiające jednostki MSW SB, MO i Wojska. Nazwa „służby” wskazywała jedynie na charakter danej służby (jaką dziedziną spraw w MSW się zajmuje), np.: w pkt 1/ Służba Bezpieczeństwa, w pkt 3/ Służba Milicji - Komenda Główna MO, pkt 4/ Służba Wojsk MSW w/w statutu - tu można wyciągnąć bezpośredni wniosek z nazwy służby, czy zajmowała się wycinkiem działań SB, MO, czy wojska, natomiast z pozostałych nazw „służb”, takiego wniosku nie można wysnuć.

- bezpodstawne przyjęcie, że podległość Zarządu Łączności MSW w tym terenowych komórek tj. Wydziału Łączności w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w T. - gdzie był zatrudniony - wobec Służby Bezpieczeństwa, wynika z treści notatki z dnia 25 czerwca 1984 roku dotyczącej propozycji podziału jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na jednostki Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej opracowanej w Biurze Organizacyjno-Prawnym MSW, w której anonimowy autor stwierdził tylko, że Zarząd Łączności nadzorował szef Służby Zabezpieczenia Operacyjnego na podstawie Zarządzenia Nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r., - chociaż Szef tej służby gen. S. nadzorował Zarząd Łączności już od listopada 1981 r., na podstawie zarządzenia Nr 055/81 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 listopada 1981 r. (i ta data wg logiki IPN i SO winna być początkiem kariery SB-ckiej). Sąd dokonał nieuprawnionej nadinterpretacji treści owej notatki, gdyż jest tam tylko mowa o nadzorze Zarządu Łączności MSW przez szefa Służby Zabezpieczenia Operacyjnego, który to organ nie był Służbą Bezpieczeństwa (potwierdzone stwierdzeniem w notatce: „przy czym znalazły się faktycznie pod nadzorem”), a nie o podległości Służbie Bezpieczeństwa. Podporządkowanie Wydziałów Łączności WUSW do bezpośredniego nadzoru zastępcy Szefa WUSW d/s Służby Bezpieczeństwa również nie stanowiło faktu wejścia w struktury Służbę Bezpieczeństwa;

- nieuzasadnione przyjęcie, że z treści pisma gen. K. S. z dnia 2 stycznia 1984 r., wynika, iż zgodnie z decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 r., w grudniu 1983 r., (o tej decyzji dalej), nastąpiło oddanie pionu łączności pod nadzór Służby Bezpieczeństwa, w sytuacji kiedy z treści tego pisma wynika tylko i wyłącznie to, iż bezpośredni nadzór nad Wydziałami Łączności - nie pionem łączności (pismo nie dotyczyło Zarządu Łączności MSW) - Wojewódzkich Urzędów Spraw Wewnętrznych ma sprawować zastępca Szefa WUSW d/s Służby Bezpieczeństwa, a z dowodów w sprawie wynika jednoznacznie, że funkcjonariusze Wydziałów Łączności do dnia 10 maja 1990 r., (ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U z 1990 Nr 30, poz. 179/, Zarządzenie Nr (...)Komendanta Głównego Policji z dnia 15 czerwca 1990 r. i Nr 03/90 z dnia 5 lipca 1990 r. w sprawie organizacji Komendy Głównej Policji, rozkazy personalne i dokumenty funkcjonariuszy wydziałów łączności), pełnili tam służbę funkcjonariusze MO, a nie funkcjonariusze SB, a po 10 maja 1990 r., funkcjonariusze Policji. Sprawowanie bezpośredniego nadzoru przez członka kierownictwa WUSW nad komórką organizacyjną WUSW nie stanowiło o podległości Służbie Bezpieczeństwa bądź Milicji Obywatelskiej. Stanowisko z-cy Szefa WUSW ds. SB nie stanowiło o ogólnie pojętej strukturze Służby Bezpieczeństwa a jedynie określało funkcję na etacie SB. Z-ca szefa WUSW ds. SB jedynie sprawował funkcję kontrolną z ramienia szefa WUSW nad prawidłowym wykonywaniem zadań przez wyznaczone mu w zasadzie Wydziały (komórki) SB jak też od 1984 r., Wydziałem Łączności Milicji Obywatelskiej WUSW w T. (Etat Nr jw.).

- bezzasadne przyjęcie, że fakt nie wymienienia Zarządu Łączności MSW w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r., w sprawie nadania statutu organizacyjnemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 49 poz. 288), w nowo utworzonych strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jednoznacznie wskazuje na likwidację tego pionu niby Służby Bezpieczeństwa w "chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa" (art. 2 ust. 3 ustawy o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów), gdy w istocie to rozporządzenie, które weszło w życie z dniem 27 lipca 1990 r., było wykonaniem przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r., o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych, z których wynikało, iż jest to urząd cywilny, zatrudnia pracowników cywilnych - urzędników państwowych. Minister przestaje kierować bezpośrednio Policją i Urzędem Ochrony Państwa, a jedynie sprawuje nad nimi nadzór. Statut nie wymieniał również pozostałych byłych jednostek organizacyjnych MO byłego MSW. a które też nie uległy likwidacji. Do bezpośredniego

kierowania Policją i UOP statut organizacyjny MSW powołał fachowy organ, tj. centralny organ administracji państwowej, którym był między innymi Komendant Główny Policji i Szef Urzędu Ochrony Państwa. Oczywistym jest, że w tym stanie prawnym w nowych strukturach MSW nie mogły znaleźć się jednostki organizacyjne, w których pełnili służbę funkcjonariusze Policji. Zarząd Łączności MSW nie został zlikwidowany, tylko w ramach reorganizacji ministerstwa od dnia 10 maja 1990 r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 06 kwietnia 1990 r. o Policji został przekazany do Komendy Głównej Policji i z dniem 15 czerwca - na jego bazie - Komendant Główny Policji utworzył jako Biuro Łączności, gdyż wszystkie jednostki organizacyjne Policji określono w randze biura. Tak samo postąpiono w przypadku innych byłych jednostek organizacyjnych MO MSW. Potwierdzeniem powyższego są przepisy Zarządzenia nr 1/90 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 czerwca 1990 r., w sprawie organizacji Komendy Głównej Policji wydanego na podstawie art. 7 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r., o Policji, gdzie w § 3 ust. 1 określono, iż w skład Komendy Głównej Policji wchodzi jednostki organizacyjne, między innymi w pkt 10 - Biuro Łączności. Natomiast § 4 ust. 2 tego zarządzenia stwierdzał, że jednostki organizacyjne, o których mowa w § 3 ust. 1 przejmą w trybie określonym w odrębnych przepisach i zgodnie ze swoimi kompetencjami dokumenty, mienie oraz etaty pozostające dotychczas w dyspozycji jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Na tym polegała reorganizacja Zarządu Łączności MSW, a nie jego likwidacja;

- bezzasadne przyjęcie, iż nie wymienienie Zarządu Łączności MSW w Zarządzeniu Nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r., w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, jednoznacznie wskazuje na likwidację tego pionu Służby Bezpieczeństwa w "chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa" (art. 2 ust. 3 ustawy o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów), w sytuacji, gdy jest ono sprzeczne z § 28 ust. 2 Zarządzenia Nr 60/87 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 października 1987 r., w sprawie przebiegu służby funkcjonariuszy SB i MO, określającym jednostki organizacyjne MSW oraz odpowiadające im ogniwa terenowe w WUSW Służby Bezpieczeństwa, w których pełnili służbę funkcjonariusze SB. Wbrew stanowisku Sądu, iż Zarząd Łączności MSW został zlikwidowany, z treści § 6 ust. 1 i 2 Zarządzenia nr 043/90 MSW z 10 maja 1990 r., wynika wręcz coś przeciwnego, ponieważ przepis ten stanowi, że zadania realizowane przez Zarząd Łączności pozostają niezmienione do czasu zakończenia reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Przekazanie dokumentów oraz wyposażenia technicznego nastąpi z chwilą podjęcia zadań przez właściwe jednostki organizacyjne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Urzędu Ochrony Państwa, Policji lub innych instytucji państwowych. Jednostki, które zostały zlikwidowane zostały wymienione w § 2 tego zarządzenia. Gdyby Zarząd Łączności MSW był jednostką Służby Bezpieczeństwa to jego funkcjonariusze powinni zostać zwolnieni ze służby na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r., o Urzędzie Ochrony Państwa, żeby dalej pełnić służbę powinni przejść postępowanie kwalifikacyjne w trybie przepisów Uchwały nr 69 Rady Ministrów z dnia 21 maja 1990 r., w sprawie trybu i warunków przyjmowania byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa do służby w Urzędzie Ochrony Państwa i w innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz zatrudniania ich w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Momentem rozwiązania jednostek Służby Bezpieczeństwa, o których mówi art. 2 ust. 3 z dnia 18 października 2006 r., ustawy o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów było rozwiązanie stosunków służbowych z pełniącymi w nich służbę funkcjonariuszami SB na podstawie art. 129 ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa z dnia 6 kwietnia 1990 r., a nie z funkcjonariuszami MO i odbyło się to w całym kraju z dniem 31 lipca 1990 r.,

- bezpodstawne uznanie, że funkcjonariuszy pionu łączności Wojewódzkich Urzędów Spraw Wewnętrznych podporządkowano zastępcom Szefów ds. SB we właściwych urzędach spraw wewnętrznych na mocy nie istniejącej decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 r., (takie twierdzenie Sądów ma prawdopodobnie przyczynę na podstawie opracowania IPN: „Dekodowanie struktury organów bezpieczeństwa państwa 1956-1990“ (...) W., 1.06.2012 r.). W okresie spornym obowiązywał Dziennik Urzędowy' Ministra Spraw Wewnętrznych Nr 1 (D. Urz. znajduje się w aktach SO). W formie obwieszczenia z dnia 20 lutego 1985 r., w sprawie wykazu obowiązujących resortowych aktów prawnych zamieszczano: rozkazy, zarządzenia i decyzje, które były zamieszczone z kolejnymi numerami (Załącznik Nr ... - decyzja Nr ... jako przykład). Nie było żadnej możliwości zagubienia takiej decyzji, jak twierdzą 1PN i Sądy, jeśli była ona faktycznie wydana, a Notatka z 25 czerwca 1984 i pismo K. S. (jako jedyne

dokumenty powołujące się na w/w decyzję) na to nie wskazują - brak jest numeru decyzji i daty jej wydania, co jednoznacznie świadczy, że nie została wydana w formie pisemnej.

Mając na uwadze sformułowane wyżej zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji poprzez uwzględnienie odwołania i przyznanie świadczenia emerytalnego w nieobniżonej wysokości za cały sporny okres oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje wg norm przepisanych.

W obszernym uzasadnieniu każdego z podniesionych zarzutów apelujący odkreślił, że nigdy nie był funkcjonariuszem SB i nigdy nie pełnił służby w Służbie Bezpieczeństwa oraz, że jednostki (komórki) pionu łączności nie były włączone w struktury Służby Bezpieczeństwa i nie uległy rozwiązaniu oraz w celu porównania dokumentów funkcjonariuszy SB i MO.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje.

Apelacja jest nieuzasadniona.

Sąd pierwszej instancji trafnie uznał, że służba pełniona przez S. M. w okresie od 2 stycznia 1984 r. do 31 lipca 1990 r. była służbą w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.).

Sąd I instancji dokonał poprawnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w pełni odpowiadającej wymogom wynikającym z art. 233 § 1 k.p.c., a w oparciu o taką ocenę materiału dowodowego poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny w całości podziela. Zaznaczyć należy tylko, że do naruszenia przepisu art. 233 §1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby organ rentowy wykazał uchybienie przez Sąd Okręgowy podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnym przeprowadzonym dowodom, tj. np. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie naruszenie takie nie miało miejsca. Sąd pierwszej instancji właściwie skoncentrował materiał dowodowy, który ocenił, a ocena ta nie nosi cech dowolności.

Rozpoznając wywiedzioną apelację odwołać należy się do uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 14 października 2015 r., III UZP 8/15, LEX nr 1808197, Biul.SN 2015/10/27, która w sposób definitywny przesądziła aspekt, który stanowi istotę sporu niniejszego postępowania. W uchwale tej przyjęto bowiem, że osoba, która pełniła w latach 1984-1990 służbę w Zarządzie Łączności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wydziałach Łączności Wojewódzkich Urzędów Spraw Wewnętrznych, jest osobą, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 19 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 667 ze zm.) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 1388 ze zm.). Treść tej uchwały nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do trafności zaskarżonego orzeczenia. Jej klarowność czyni całkowicie bezzasadną apelację wnioskodawcy, który uznany przez Sąd I instancji okres kwestionuje jako okres służby w organach bezpieczeństwa państwa. Sąd Najwyższy podniósł, że w przypadku jednostek organizacyjnych, takich jak Zarząd Łączności, które zostały utworzone z mocy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działalności podległych mu organów (Dz. U. Nr 38, poz. 172) i były wymienione w Statucie Organizacyjnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, stanowiącym załącznik do Uchwały nr 144/83 Rady Ministrów z dnia 21 października 1983 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego, a które istniały do czasu zmiany ustroju Kraju, istotne jest to, czy były one jednostkami organizacyjnymi Służby Bezpieczeństwa w chwili utworzenia Urzędu Ochrony Państwa i czy z tą datą zostały rozwiązane. W tym zakresie wskazał, iż rozwiązanie Służby Bezpieczeństwa nastąpiło z mocy art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180 z późn. zm.; dalej jako ustawa o UOP), który stanowił, że z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa Służba Bezpieczeństwa zostaje rozwiązana. Natomiast ust. 2

tego artykułu nakazywał Ministrowi Spraw Wewnętrznych przekazanie nowo utworzonym organom centralnym, zgodnie z ich kompetencjami, dokumentów, mienia oraz etatów pozostających dotychczas w dyspozycji Służby Bezpieczeństwa. Sąd Najwyższy wskazał, że przepis ten nie przesądzał, czy Zarząd Łączności MSW i jego terenowe odpowiedniki były organami Służby Bezpieczeństwa. Kwestię tę wyjaśnia natomiast zarządzenie nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, wydane w celu wykonania postanowień art. 129 ustawy o UOP. W § 6 zarządzenia postanowiono, że zadania realizowane przez Biuro (...) Biuro B, Departament (...) oraz Zarząd Łączności i ich ogniwa terenowe, a także Departament PESEL, pozostają niezmienione do czasu zakończenia reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zaś przekazanie dokumentów oraz wyposażenia technicznego nastąpi z chwilą podjęcia zadań przez właściwe jednostki organizacyjne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Urzędu Ochrony Państwa, Policji lub innych instytucji państwowych. Oznacza to, że jednostki organizacyjne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych szczebla centralnego i terenowego były w chwili utworzenia Urzędu Ochrony Państwa w strukturach Służby Bezpieczeństwa i z mocy prawa podlegały rozwiązaniu. Sąd Najwyższy zwrócił także uwagę, że zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 30, poz. 181 z późn. zm.), do zakresu działania ministra należy nadzór nad działalnością między innymi Policji i Urzędu Ochrony Państwa (...), natomiast art. 3 ust. 2 tej ustawy stanowi, że w ministerstwie zatrudnia się pracowników na zasadach określonych w przepisach o pracownikach urzędów państwowych. Tym samym ministerstwo stało się urzędem cywilnym, a więc nie mogło być w jego strukturach jednostek organizacyjnych, w których pełnili służbę funkcjonariusze Policji. Skutkiem reorganizacji ministerstwa było natomiast przekazanie wszystkich jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych byłej Milicji Obywatelskiej do Komendy Głównej Policji, w tym Zarządu Łączności, jako Biura Łączności. W związku z tym w § 3 zarządzenia 1/90 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 czerwca 1990 r. w sprawie organizacji Komendy Głównej Policji wydanego na podstawie art. 7 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.) postanowiono, że w skład Komendy Głównej Policji wchodzi także Biuro Łączności, jako jednostka organizacyjna. Usytuowane obecnie w Komendzie Głównej Policji i poddane wraz z całą Policją nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych Biuro Łączności realizuje zadania należące uprzednio do Zarządu Łączności, to realizuje je jako różna od Zarządu Łączności jednostka organizacyjna, funkcjonująca w ramach nowych struktur organizacyjnych, a nie dawnej Służby Bezpieczeństwa, która uległa rozwiązaniu z mocy prawa (art. 129 ustawy o UOP). Wynikające z zarządzenia nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa czasowe przedłużenie realizacji zadań Zarządu Łączności i podległych mu jednostek terenowych, nie oznacza dalszego funkcjonowania tych jednostek, jako jednostek organizacyjnych Służby Bezpieczeństwa, bo te z mocy prawa uległy rozwiązaniu z chwilą utworzenia UOP.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że Sąd pierwszej instancji w odniesieniu do apelującego prawidłowo skorygował okres przyjęty przez organ rentowy jako okres pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, a tym samym nie doszło w sprawie do uchybienia przepisom art. 13, art. 15b i art. 15 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8 poz. 67 ze zm.).

Na pełną akceptację zasługuje także argumentacja Sądu Okręgowego, co do faktu podporządkowania Wydziału Łączności z dniem 2 stycznia 1984 r. Służbie Bezpieczeństwa. Sąd ten bardzo rzetelnie uzasadnił przyczyny przyjęcia przedmiotowej daty jako początek pełnienia przez odwołującego służby w jednostce wchodzącej w skład organów bezpieczeństwa państwa, co sprawia, iż Sąd Apelacyjny odstąpił od jej powielania.

Mając na uwadze, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a wywiedziona apelacja nie zawierała usprawiedliwionych zarzutów, Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt I sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.